

Oponentský posudek k bakalářské práci Moniky Kubincové

„Průnik cílů a preferencí menšinové organizace a příslušníků menšiny. Příklad Česko-slovenského klubu“

(Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.)

FHS UK

Vypracoval: Yasar Abu Ghosh, 20. 08. 2008

Z formulace tématu bakalářské práce Moniky Kubincové je zřejmé, že její zaměření je velmi úzké a bez ambice na obecnější tázání: „Práce analyzuje možný průnik institucionálního, společensko-kulturního fungování slovenské menšiny a zájmu Slováků o tuto specifickou formu sdílení a udržování výchozích kořenů a kulturních preferencí. Zvolený problém pak řeší na příkladu vybraného občanského sdružení a skupiny slovenských studentů českých vysokých škol.“ (s.5). Krkolonná metafora kořenů a jejich „udržování“ jako nadřazené motivace slovenských studentů pro zájem o národnostní spolek je už v úvodu předzvěstí nedostatečně promyšleného konceptuálního aparátu. To se nakonec promítá i do záměru zařadit kvalitativní analýzu jako cestu k odpovědi na otázku, zda „menšinová organizace je potencionálně relevantní formou menšinového života (???) pro vybranou skupinu respondentů, jaké obsahy jí mladí Slováci připisují a v jakých kontextech ji akceptují jako nezastupitelnou?“ (Ibid).

V textu se pak autorka postupně věnuje legislativnímu vymezení postavení národnostních menšin v ČR (tuto část chybně nazývá „teoretickou“, ve skutečnosti se v celém textu neobjevuje jediný teoretický problém), demografickému obrazu slovenské menšiny a Slováků dočasně žijících v ČR, výčtu slovenských menšinových organizací s důrazem na vybraný Slovensko-český klub, dále soustředí pozornost na periodikum vydávané tímto spolkem a na závěr slibuje analýzu dotazníkového šetření na vzorku slovenských studentů dočasně žijících v ČR o jejich obeznámenosti a vztahu k aktivitám menšinových organizací.

I když se v metodologickém úvodu autorka snaží zdůvodnit výběr vzorku na základě několika kritérií, nelze se zbavit podezření, že stejně jako v řadě jiných bakalářských prací tento vzorek nevznikl v relaci ke zkoumané otázce, ale z čistě praktických důvodů: respondenti jsou studenti, tedy ze stejného sociálního a možná i fyzického prostředí (koleje?) jako autorka. Nahodilost tohoto výběru je nejzřejmější, když autorka sama popisuje široké zaměření zvoleného Slovensko-českého klubu na všechny generace a z metodologického hlediska je tudíž nezdůvodnitelné, proč omezit vzorek právě tímto způsobem.

Jako vůbec nejfatálnější logický nedostatek práce se pak jeví skutečnost, že ačkoli se autorka chce zaměřit na problematiku slovenské menšiny, nesplňují lidé zvolení pro dotazníkové šetření kritéria příslušnosti k menšině tak, jak je národnostní menšina definována autorkou nastíněným souborem právních norem. Tento nedostatek zřejmě autorka cítí a uchyluje se k tvrzení, že z odborného hlediska je vymezení pojmu národnostní menšina širší a týká se i „trvale či dlouhodobě přítomného obyvatelstva státu en bloc“ (s.12). Z odborných hledisek ovšem cituje pouze Gabalův úryvek, ze kterého tento závěr není vůbec zřejmý. Později v textu uvádí, že aktivity menšinových spolků se zaměřují i na cizince (s.15). To ovšem neřeší základní otázku, kterou je třeba si nad textem klást: má vůbec jakoukoli obecnou relevanci

zkoumání průniku mezi zaměřením činnosti menšinových organizací a zájmem *potenciálních* příslušníků dané menšiny? Nebylo by vhodnější se spíš zabývat právě náplní, kterou činnost těchto spolků přináší těm, kteří se na ní aktivně podílí? Jen v případě těchto aktérů by byla možná zdůvodnitelná formulace z úvodu práce, že menšinová *organizace* představuje pro někoho i formu menšinového *života* (viz výše).

V 3. -5. kapitole jsem očekával těžiště bakalářské práce. Nicméně nástin činnosti a aktivit slovenských menšinových spolků je pouze formální (v důsledku neuspokojivého členění textů navíc i často redundantní). Důvodem je nepochybně závislost autorky výhradně na veřejně přístupných informacích bez sebemenší snahy o introspektivní analýzu. Nabízí se otázka, zda je slovenský spolkový život v Čechách stejně tak formální, jako tento výčet. Stejně povrchní je obsahová analýza menšinového periodika Dotyky, která se omezuje na výčet témat a rubrik. Opět se nabízí stejná otázka, zda taková periodika plní jinou než informativní funkci. Výše zmíněné nedostatky se plně projeví v závěrečné části práce, kdy autorka analyzuje výsledky dotazníkového šetření. Ta nepřináší vůbec nic o „obsazích“, které Slováci připisují životu s menšinovými organizacemi a už vůbec nic o „kontextech“ jejich rozhodování, jak si autorka v úvodu předsevzala. Naopak, analýza přináší pouze početní zastoupení odpovědí na úzce vymezené otázky v dotazníku.

Shrnu li, jaká badatelská práce byla odvedena za účelem vyhotovení bakalářské práce, musím konstatovat, že to bylo dohledání veřejně dostupných informací o menšinových spolcích a zákonných úpravách na internetu, vyhotovení krátkého dotazníku pro 30 respondentů a jeho velmi stručné vyhodnocení. Navíc odkazy na literaturu snad s výjimkou jednoho autora (W. Kymlicka) nesvědčí o obeznámenosti s odbornými prameny. S přihlédnutím k faktu, že nastolená základní otázka postrádá smysl (viz výše), navrhuji hodnotit práci jako nedostatečnou.

Yasar Abu Ghosh.